

ԼԵՏԵՐԵՆԻՑ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2005 թ-ից Օրենսդրության Ծրագրի

17 հ.141 մասի և 62 հ. 550 մասի

համաձայն:

2005 թ. հունվարի 6-ին

հաստատված

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԷԹՆԻԿԱԿԱՆ ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԵՎ

ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ

ԼԵԶՎԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՎՈՂ

ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

1 Գլուխ

Ընդհանուր օրենքներ

1 հոդված

Այս օրենքը ազգային եվ էթնիկական փոքրամասնությունների մշակույթային զարգացման, պահպանման եվ շրջային լեզվի զարգացման հետ կապված գործերի կանոնավորումն է: Անկախ էթնիկական ծագման վերաբերվում եվ պարտավորում է բոլորին: Քննարկում է պատական կառավորության մարմինների եվ շրջանային կառավորությունների պարտականությունները եվ իրավասությունները:

2 Հողված

1. Համաձայն օրենքի, ազգային փոքրամասնություն են կազմում Լեհաստանի այն քաղաքացիները, որոնք.

- 1) Համեմատած Լեհաստանի Հանրապետությունի մնացած բնակչությունը՝ փոքրաքանակ են:
- 2) Մնացած քաղաքացիներից կարելի է տարբերվում են լեզվով, մշակույթով եւ ավանդությունով:
- 3) Աշխատում են պահպանել իրենց լեզուն, մշակույթը եւ ավանդությունները:
- 4) Ունեն պատմական ժողովրդական համայնքի գիտակցություն, աշխատում են պահպանել եւ արտահայտնել այն:
- 5) Որոնց նախահայրերը Լեհաստանի Հանրապետության ներկա տարացքում բնակություն են հաստատել ամենաքիչը 100 տարի արաջ:
- 6) Իր պետության մեջ կազմակերպված ժողովրդի հետ նույնությունը են հաստատում:

2. Որպես ազգային փոքրամասնություններ համարվում են ներքոհիշյալ

- 1) Բելառուսական
- 2) Չեխական
- 3) Լիտվական
- 4) Գերմանական
- 5) Հայկական
- 7) Ռուսական
- 8) Ուկրաինական

9) Նրեական

3. Օրենքի համաձայն, էթնիկական փոքրամասնությունը է համարվում ներոհիշյալ պայմանների միատեղ կատարող Լեհաստանի քաղաքացիների խումբը.

1) Որոնց քանակը փոքր է Լեհաստանի Նանրապետությունի մնացած ժողովրդից:

2) Որոնք մնացած քաղաքացիներից կարեվոր տարբերվում են լեզվով, մշակույթով եվ ավանդությունով:

3) Որոնք պահպանում են իրենց լեզուն, մշակույթը եվ ավանդությունները:

4) Ունեն պատմական, ժողովրդական համայքի գիտակցություն, պահպանում եվ արտահայտնում են այն:

5) Որոնց նախահայրերը Լեհաստանի Նանրապետություն ներկա տարացքում բնակություն են հաստատել ամենաքիչը 100 տարի արաջ:

6) Իր պետության մեջ կազմակերպված ժողովրդի հետ նույնությունը չեն հաստատում:

2. Էթնիկական փոքրամասնությունները են համարվում ներքոհիշյալ

1) Կարաիմական

2) Լեմկական

3) Գնչական

4) Թաթարական

3 Նողված

Երբ օրենքում նշվում է.

- 1) Փոքրամասնություն – Փոքրամասնությունները նկատի է առնվում ազգային եվ էթնիկական համաձայն 2-րդ հոդվածի:
- 2) Փոքրամասնությունի լեզու – Փոքրամասնությունների լեզուն նկատի է առնվում ազգային եվ էթնիկական համաձայն 2-րդ հոդվածի:

4 Հոդված

1. Փոքրամասնությունին պատկանող յուրաքանչյուր անձ իրավունք ունի, ըստ իր ցանկության, համարվել կամ չկոչվել փոքրամասնության ներկայացուցիչ: Այդ ընտրությունը, եվ դրան հետ կապված իրավունքների օգտագործումը ոչ մի բացասական հետևվանք չունեն:
2. Օրենքում նախատեսված դեպքերից բացի, ազգային կամ էթնիկական փոքրամասնության ներկայացուցիչները, իրենց ծագման, լեզվի, կրոնի մասին տեղեկացնելու պարտավորություն չունեն:
3. Ոչ ոք, իր ազգային պատկանելիությունը, ապացուցելու պարտականություն չունի:
4. Փոքրամասնությունին պատկանող անձիք իրավունք ունեն անխատաբար կամ փոքրամասնության մյուս ներկայացուցիչների հետ օգտվել այս օրենքի տրված իրավունքներից եվ ազատություններից:

5 Հոդված

1. Արգելվում է փոքրամասնության ներկայացուցիչների հանդեպ իրենց կամքին հակառակ միաձուլման ենթարկելու գործողությունների ձեռնառկումը:

2. Արգելվում է փոքրամասնությունների բնակատեղում ազգային քանակության փոփոխությունների նախատեսող գործողությունների իրագործումը:

6 Հոդված

1. Փոքրամասնությունին պատկանող անձերի հանդեպ խտրականությունը արգելվում է:

2. Հանրային Ղեկավարության Մարմինները պարտավոր են ձեռնարկել համապատասխան գործողություններ որպեսզի.

1) Փոքրամասնությունին եվ մեծամասնությունին պատկանող անձանց տնտեսական, հասարակական, մշակույթային եվ քաղաքական կյանքի ընդհանուր եվ իսկական հավասարոլթյունը պաշտպանեն:

2) Պաշտպանեն փոքրամասնությունը պատկանող անձանց թշնամությունից, բռնությունից եվ խտրականությունից:

3) Չարգացնեն միջմշակույթային երկխոսությունը:

2 Գլուխ

Փոքրամասնության լեզվի օգտագործումը

7 Հոդված

1. Փոքրամասնության ներկայացուցիչները իրավունք ունեն Չաքսի Բյուրոների փաստաթղթերում, անձնագրերում իրենց անունը եվ ազգանունը գրելու իրենց լեզվի կանոնների համաձայն:

2. Երբ փոքրամասնության ներկայացուցիչի տվյալները գրված են օտար տառերով (ոչ լատինական տառերով) անհրաժեշտ է գրադարձության օգտագործումը:

3. Նանրային Կառավարության համապատասխան մինիստրը եվ Ազգային, էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան մինիստրը՝ ըստ հրամանագրի, որպես գրադարձություն ձևվ նշում են 2-րդ կետի մեջ նշված, փոքրամասնության լեզվի կանոններին վերաբերվող գրադարձությունը:

8 Նոդված

Փոքրամասնության պատկանող ամեն անձ իրավունք ունի հատկապես.

1. Անձնական եվ հասարակական կյանքում ազատ օգտագործել փոքրամասնության լեզուն:
2. Փոքրամասնության լեզվով տեղեկություններ փոխանցել եվ տարածել:
3. Փոքրամասնության լեզվով անձնական տեղեկությունները հրատարակել:
4. Սովորել փոքրամասնության լեզուն կամ այդ լեզվով դասեր ունենալ:

9 Նոդված

1. Իրավունք ունեն շրջանային մարմիններում, որպես օգնական լեզու, օգտագործել փոքրամասնության լեզուն:
2. Փոքրամասնության լեզուն որպես օգնական լեզու, կարող է օգտագործվել միայն այն շրջաններում որտեղ փոքրամասնությունը ծագում է ընդհանուր բնակիչների առնվազն

20%, իսկ շրջանը գրանցված է որպես օգնական լեզու օգտագործող Շրջանների

Պետական Ցուցակում (Պետական Ցուցակ):

3. Օգնական լեզու օգտագործելու հնարավորությունը նշանակում է, որ փոքրամասնությանը պատկանող անձիք 5-րդ մասի համաձայն իրավունք ունեն։
  - 1) Գրավոր կամ բանավոր ձևով Շրջանայի մարմինների դիմել:
  - 2) Պահանջի համաձայն օգնական լեզվով գրավոր կամ բանավոր պատասխան ստանալ:
4. Օգնական լեզվով դիմում գրել հնարավոր է:
5. Վերաքննում կատարում է միայն պետական լեզվով:
6. Ոչ ոք իրավունք չունի, խուսափել պետական լեզվով գրված հրահանգից կամ որոշումից, երբ իրավիճակը պահանջում է վերոհիշյալիս անհապաղ իրականացում:
7. Կասկածները բացատրվում են պետական լեզվով ձևակերպված փաստաթղթի համաձայն:

10 Հոդված

1. Պետական Ցուցակում գրանցումը կատարում է այդ ցուցակի պատասխանատու Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը, շրջանի կողմից դիմում ստանալուց հետո:
2. 1-ին մասում նշված դիմումի մեջ պարտադիր նշվում է պետական նյութեր ինչպես շրջանի բնակիչների թիվը, շրջանում բնակվող փոքրամասնություն անձամների թիվն որոնց լեզուն որպես օգնական լեզու օգտագործում է, շրջանային խորհուրդի կողմից օգնական լեզուն օգտագործելու թույլտվությունը: Շրջանային Խորհուրդի թույլտվությունը պարտադիր նշվում է փոքրամասնության լեզուներից, որ մեկը օգնական լեզու լինում:

3. Գրանցում կատարելուց արաջ՝ Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը, 1-ին մասում նշված դիմումը ստուգում է եվ կարող է հաստատել կամ 2-րդ կետում նշված պահանջներ չկատարելու դեպքում մերժել:
4. Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը կարող է մերժել գրանցումը, եթե տվյալ շրջանում փոքրամասնությաքն ներկայացուցիչների թիվը մնացած բնակիչների թվի առնվազն 20% -ը չի կազմում:
5. Պետական Ցուցակում գրանցվելու մերժում ստանալիս Շրջանային Խորհուրդը իրավունք ունի բողբոքել Պետական Դատարանին:
6. Շրջանի խնդրանքով Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը կարող է շրջանի հանել Պետական Ցուցակից:
7. Նանրային Կառավարության համապատասխան Մինիստրը Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի հետ որոշումով 1-ին մասում նշված դիմումի օրինակը եվ Պետական Ցուցակի օգտագործելու ձևվր նշվում են: Դիմումի մեջ շրջանի ջանաչելու համար պարզ նույնացում (մարզ, թաղամաս, շրջան) եվ 2-րդ մասում նշված տեղեկություններ նշելու պարտավոր է:

11 Նողված

1. Պետական Ցուցակում գրանցված շրջաններում գտնվող, Շրջանային Գրասենյակների, շրջանի օգնական մարմինների, շրջանի բուդժե մարմինների աշխատակիցները կարող են լրացուցիչ աշխատավարձ ստանալ եթե, տիրապետում են տվյալ տարածքում օգտագործվող օգնական լեզուն: Դրամական պարգևվի քանակը եվ վարձատրման

սահմանվում է ընդհանուր շրջանային մարմինների աշխատակիցների վճարումի օրենքի համաձայն:

2. Օգնական լեզվի տիրապետելը հաստատելու համար անհրաժեշտն ունենալ դիպլոմ, վկայական կամ տեղականք:
3. Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը՝ Կրթություն համապատասխան Մինիստրի հետ՝ հաշվի առնելով 2-րդ մասը, սահմանում է նշված դիպլոմների, տեղեկանքների եվ վկայականների ցուցակը: Փոքրամասնության բոլոր լեզուներն նշում են:

12 Նոդված

1. Փոքրամասնության լեզվով կարելի է օգտագործել ուրիշ ավանդական անուններ:
  - 1) Տեղանունների եվ փիզյոգրաֆիկական կառուցվածքների պետական անունների հետ
  - 2) Փողոցների անունների հետ- լեհերեն լեզվով սահմանված առանձին կանոնների համաձայն:
- 2 1-ին մասում նշված լրացուցիչ անուններ հնարավոր է օգտագործել միայն այն շրջանների տարացքում, որը գրանցվաց են Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի կողմից կատարող Շրջանների Պետական Ցուցակում („Շրջանների Ցուցակը”): Շչջանի խնդրանքով Պետական Ցուցակում գրանցումը կատարում է Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը: Բացի 7-րդ մասի 13 հոդվածի 1-7 մասերից:
3. 1-ին մասում նշված անուններ 1933-1945 ժամանակում Գերմանական Ֆաշիստական

Երրորդ հանրապետությունի եվ Սովետական Սոցյալիստական հանրապետությունների Միությունի կողմից ընդունված անունների նմանելը արգելվում է:

4. 1-ին մասում նշված լրացուցիչ անուններ կարող են օգտագործվել ամբողջ շրջանում կամ նշված քաղաքներում:
5. 1-ին մասում նշված լրացուցիչ անուններ պարտադիր կերպով օգտագործվում են համապատասխան լեհական անունների հետ զուգահեռ:
6. Լրացուցիչ անուններ օգտագործում են փոքրամասնության լեզվի ուղղադրության համաձայն:
7. Բաղաքի կամ ֆիզյոգրաֆիկական կառուցվածքի անվանումը փոքրամասնության լեզվով հաստատվում է Շրջանային Խորհուրդի խնդրանքով նրբ.

1) Նշված շրջանում փոքրամասնության ներկայացուցիչների թիվը կազմում է բոլոր բնակիչների առնվազն 20%: 1990 թ. Մարտի 8-ին Շրջանայի կառավարման օրգանների 2-րդ օրենքի 5ա հոդվածի (2001 թ.-ից 142 համար օրենսդրության ծրագիր 1591 մասը եվ վերջին փոփոխություններ¹) համաձայն՝ լրացուցիչ անունը օգտագործելու համար անհրաժեշտ է հարցման արդյունքների հիման վրա սահմանման որոշումը: Այս հարցմանը պիտի մասնակցի բնակչության մեծ մասը:

2) Շջանայի Խորհուրդի դիմումը ' 2003 թ. օգոստոսի 29-ի Բաղաքների Պետական Անունների եվ Փիզյոգրաֆիկական կառուցվածքների Օրենքի (166 հոդվածի Օրենսդրության Ծրագրի 1612 մասը) համաձայն կազմակերպված Բաղաքների Անունների եվ Փիզյոգրաֆիկական կառուցվածքների հանձնաժողովի դրական կարծիք է ստացել:

8. Լրացուցիչ անուններ որոշելու համար 7-րդ մասի 1-ին կետում նշված օրենքի կանոններ օգտագործում է:

---

¹ 2002 թ. 23 համար Օրենս.Ծրագրի 220 մասում, 62 համար558մասում, 113 համար 984 մասում, 153 համար 1271 մասում 214 համար 1806 մասում, 2003 թ.-ից 80 համար 717 մասում, 162 համար 1568 մասում, 2004 թ.-ից 102 համար 1055 մասում, 116 համար 1203 մասում, 167 համար 1759 մասում նշված օրենքների միատեսակ տեքստի փոփոխություններ հայտարարել են:

13 հոդված

1. Շրջանային Խորհուրդը 12-րդ հոդվածի 7-րդ մասում նշված դիմումը տեղում ապրող փոքրամասնության անձերի կամ իր սեփական դիմումով ներկայացնում է: Ապրելակերպ քաղաքի դեպքում Շրջանային կառավարման օրգանների 2-րդ օրենքի 5ա հոդվածի համաձայն Շրջանի Խորհուրդը տեղում ապրող անձերի հետ հատուկ կոնսուլտացիա կազմակերպել պարտավոր է:
2. Շրջանային Խորհուրդը 12 –րդ հոդվածի 7-րդ մասի համաձայն Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնություն եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրին Մարզայի Պետի միջոցով դիմում է:
3. 13 –րդ հոդվածի 7-րդ մասում նշված բովանդակել պարտադիր է:
  - 1) Զաղաքի եվ փիզյոգրաֆիկական կառուցվածքների լրացուցիչ անուն դնելու Շրջանային Խորհուրդի որոշումը:
  - 2) Զաղաքի եվ փիզյոգրաֆիկական կառուցվածքների ճիշտ լեհական անունը:
  - 3) Փիզյոգրաֆիկական կառուցվածքների դեպքում իր լինելու տեղի համապատասխան Մարզայի կառավարությունի կարծիքը:
  - 4) 3-րդ մասի 3-րդ կետում նշված կարծիքի համար համապատասխան մարմինների դիմելուց հետո 30 օրվա ընթացքում պատասխան չեն ստանում, համարվում է, ոչ այդ պատասխանը դրական է:
  - 5) Մարզայի Պետի 12-րդ հոդվածի 7-րդ մասում նշված դիմումը ստանալուց 30 օրվա ընթացքում իր կարծիքի հետ միասին պարտավոր է ուղարգել Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրին: Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի կարծիքը ստանալու համար, Զաղաքների Պետական

Անունների եվ Փիզյոգրաֆիկական Կառուցվածքների հանձնաժողովի նշված դիմումը քննարկելուց հետո, Նանրային կառավարության մինիստրի միջոցով, ուղարկում է Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրին:

6. Շրջանների Յուցակի մեջ գրանցված քաղաքի կամ փիզյոգրաֆիկական կառուցումի լրացուցիչ անունը համարվում են օրինական:

7. 6-րդ մասում նշված գրանցումը Բաղաքների Պետական Անունների եվ Փիզյոգրաֆիկական Կառուցվածքների հանձնաժողովի տեղեկությունը ստանալուց հետո իրականացնում է Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը:

8. Փոքրամասնության լեզվով քաղաքների եվ փիզյոգրաֆիկական կառուցումների լրացուցիչ անունները Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը Շրջանների Յուցակում չի գրանցի կամ գրանցումից կհանի եթե նշված լրացուցիչ անունները 1933-1945 ժամանակում Գերմանական Ֆաշիստական Երրորդ Նանրապետությունի եվ Սովետական Սոցյալիստական Նանրապետությունների Միությունի կողմից ընդունված անուններին են նմանվում:

9. 6-րդ մասում նշված գրանցումի մերժումի եվ 8-րդ մասում նշված վերացումի դեպքում կարելի է բողոքել Պետական Դատարանին:

10. Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը Նանրային կառավարության համապատասխան Մինիստրի հետ սահմանում է որոշումով Շրջանային Խորհուրդի դիմումի օրինակ:

1) Շրջանների Յուցակի մեջ շրջանի գրանցումը

2) Բաղաքների եվ փիզյոգրաֆիկական կառուցումների լրացուցիչ անունների պարզաբանությունը:

- Շրջանների Ցուցակում նշված տեղեկությունների մանրամասնությունների նկատի ունենալով:

11. Նանրային կառավարության համապատասխան մինիստրը Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եւ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի հետ որոշումով սահմանում է շրջանների ցուցակի կատարելու ձեւը եւ ցուցակի մեջ նշված մանրամաս տեղեկությունները: Ցուցակի մեջ նշվում են մարզը, թաղամասը, որտեղ գտնվում է շրջանը, շրջանի անունը, պետական եւ փոքրամասնության լեզվով քաղաքների եւ փիզյոգրաֆիկական կառուցումների անունները:

12. Տրանսպորտային համապատասխան Մինիստրը, Նանրային կառավարության համապատասխան Մինիստրը, Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եւ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի հետ որոշումով սահմանում են նշաններում եւ ցուցատախտակներում փոքրամասնության լեզվով լրացուցիչ անունները գրելու ձեւը` Լեհերեն եւ փոքրամասնության լզվով գրվող անունների տիպարի մեծությունը եւ տեսակը:

14 հոդված

9-րդ հոդվածի 2-րդ մասում, 10-րդ հոդվածի 4-րդ մասում, 1-ին հոդվածի 27-րդ մասում նշված, տվյալ շրջանի, փոքրամասնության պատկանող բնակիչների թիվը որպես վեջին ընդհանուր պետական մարդահամարի արդյունքն է:

15 հոդված

1. Շրջանի տարածքում օգնական լեզու ընդունելու, օգտագործելու եվ 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն փոքրամասնության լեզվով լրացուցիչ անունների ընդունելու հետ կապված 2-րդ մասի համաձայն, տանում է տվյալ շրջանի բուդժն:
2. Փոքրամասնության լեզվով քաղաքների եվ փիզյոգրաֆիկական կառուցվածքների լրացուցիչ անունների ցուցատախտակների փոփոխությունների ծախսերը պետության բուդժնն տանում:

16 հոդված

Ազգային, էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը հրահանգել է այս սահմանադրությունը թարգմանել համապատասխան փոքրամասնության լեզուներով:

3 Գլուխ

Մշակույթ եվ կրթություն

17 հոդված

1991 թ. սեպտեմբերի 7-ից կրթության կարգի օրենքը սահմանում է փոքրամասնությանը պատկանող անձանց իրավունքները եվ սեփական մշակույթը ու գիտությունը ուսումնասիրելու իրավունքների կանոնները (2004 թ. ից Օրենսդրության Ծրագրի 256 հոդվածի 2572 մասը, 273 հոդվածի 2703 մասը, 281 հոդվածի 2781 մասը):

18 հոդված

1. Նանրային Կառավարության մարմիններ խնամքի եվ փոքրամասնության մշակույթային ինքնությունի պաշտպանելու համար պարտադիր է կատարել համապատասխան ձեռնարկումներ:
2. 1-ին մասում նշված ձեռնարկումներին են պատկանում դրամական օգնությունների որոնք նախատեսված են ներդրողական գործունեությունների համար:
  - 1) Մշակույթային հաստատությունների, գեղարվեստական շարժումների, փոքրամասնության ստեղծագործական գործունեության, փոքրամասնության մշակույթի համար կարևոր նշանակություն ունեցող գեղարվեստական իրադարձությունների:
  - 2) Փոքրամասնության մշակույթի նույնության պաշտպանության համար նախատեսված ծախսեր:
  - 3) Փոքրամասնության լեզուներով կամ լեհերեն ձայնագրման ու նկարահանման գրքերի, լրագիրների, պարբերական մամուլի, հայտարարությունների հրատարակման ծախսերը:
  - 4) Փոքրամասնության կողմից իրագործած ռադիո-հաղորդումների եվ հեռուստատեսության ծրագիրների համար օգնություն:
  - 5) Փոքրամասնության մշակույթի հետ կապված տեղերի պաշտպանություն:
  - 6) Յերենկային սենյակների գործունեությունը:
  - 7) Գրադարանների եվ փոքրամասնության մշակույթային ու գեղարվեստական կյանքի նյութերի գործունեություն:
  - 8) Երեխաների եվ երիտասարդների կրթության տարբեր տեսակներ:
  - 9) Փոքրամասնությունների մասին գիտության տարածում է:
  - 10) 1-ին մասում նշված նպատակների կատարելու եվ փոքրամասնություն պատկանող անձանց քաղաքական ամբողջություն կազմելու ծրագիրներ:

3. 2-րդ մասում նշված դրամական օգնությունը վճարվում է պետական բուժօժից Ազգային, էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի Մինիստրի միջոցով: Առանց առաջարկ բաց հնարավոր է մրցույթից դրամական օգնությունը: 2-րդ մասում նշված դրամական օգնությունը ստանալու հիմքները ամեն տարի հայտարարում է Ազգային, էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի Մինիստրը: 2003 թ. Ապրիլի 24-ից համաժողովրդական հասույթի եվ կամավորների գործողություն 14-18 հոդվածների կանոնների (Օրենսդրության Ծրագրի 96 համար 873 մասը, 2004թ. 64 համար 593 մասը, 116 համար 1203 մասը, 210 համար 2135մասը) համապատասխան օգտագործում են:
4. Երկրային կառավորության մարմինների բուժօժից փոքրամասնության մշակույթային ինքնություն պահպանումի զարգացումի եվ պաշտպանությունի նպատակներ իրագործած միություններին եվ հաստատություններին տրված միջոցները 1-ին մասում նշված միջոցներ են:
5. 2-րդ մասում նշված դրամական օգնություններից կարող են օգտվել փոքրամասնության կազմակերպությունները կամ փոքրամասնության մշակույթի զարգացման եվ պահպանման համար կարևոր նշանակություն ունեցող հաստատությունները: Նամաձայն 1998 թ. Նոյեմբերի 26-ից Նասարական ֆինանսների 4-րդ օրենքի 73-րդ հոդվածի կանոնների (2003 թ. Օրենսդրության Ծրագրի 13 համար 148 մասը եվ վերջին փոփոխություններ²):

4 Գլուխ

Շրջանային լեզու

---

² 2003 թ.Օրենսդրության Ծրագրի 45 հ.391 մասում, 65 հ. 594 մասում, 96 հ. 876 մասում, 166 հ. 1611 մասում, 189 հ. 1851 մասում, 2004 թ. 19 հ.177 մասում, 93 հ. 890 մասում, 121 հ.1264 մասում, 123 հ. 1291 մասում, 210 հ. 2135 մասում, 273 հ. 2703 մասում, 20051 թ. 14 հ. 114 մասում նշված օրենքների միատեսակ տեքստի փոփոխություններ հայտարարել են:

19 հոդված

1. Եվրոպական փոքրամասնության եվ շրջանային լեզուների քարտի համապատասխան օրենքի համաձայն որպես շրջանային լեզու այս լեզու համարվում են այն լեզուները, որոնք
  - 1) Ավանդաբար օգտագործվում են փոքրամասնության ներկայացուցիչների կողմից:
  - 2) Որը տարբերվում են տվյալ պետության պետական լեզվից: Պետական լեզվի բարբառները եվ գաղթականների լեզուները չեն համարվում շրջանային լեզուներ:
3. Օրենքի համաձայն Կաշուբյայի լեզուն շրջանային լեզու է: 7-15-րդ հոդվածների համապատասխան օգտագործում էն: 14-րդ հոդվածում նշված շրջանի բնակիչների թիվը, վերջին մարդահամարի համաձայն շրջանային լեզուն օգտագործող անձանց թիվն է:

20 հոդված

1. 19-րդ հոդվածում նշված, լեզվի օգտագործման, տվյալ լեզվով սովորելու կամ այն ուսումնասիրելու իրավունքների իրագործվում են 17-րդ հոդվածի նշվածի համաձայն:
2. Հանրային կառավարության Մարմինների 19-րդ հոդվածում նշված լեզվի պահպանման եվ զարգացման իրագործման համար համապատասխան գործունեությունների ձևերարկում է պարտադիր է:
3. Տարագրային կառավորության մարմինների բուղժեից, 19-րդ հոդվածում նշված, լեզվի պահպանման եվ զարգացման համար նախատեսված գործողությունների ֆինանսավորման միջոցները ` միություններին եվ հաստատությունների տրված, 2-րդ մասում նշված միջոցներն են:

Ազգային և էթնիկական Գործերի Մարմիններ

21 հոդված

1. Այս օրենքի մեջ նշված գործերի համապատասխան պետական կառավարման օրգանը Ազգային, էթնիկական Փոքրամասնությունների և Կրոնական Գործերի մինիստրն է:
2. Ազգային, էթնիկական Փոքրամասնությունների և Կրոնական Գործերի մինիստրը հատկապես օգնում է:
  - 1) Փոքրամասնության իրավունքները և պահանջները իրականացնել: Փոքրամասնություն համար գործունեություններ է կատարում են ներոհիշյալ հարցով ընդունում
    - ա) հաստատում է Փոքրամասնություն պատկանող անձանց քաղաքացիական միասնությունը՝ հաստատելով փոքրամասնության լեզվի, մշակույթի պահպանումը և զարգացումը:
    - բ) հավասար իրազորում է իրավունքների հիմքեր հաշվի չարձևելով էթնիկական ծագումը:
  - 2) համապատասխան մարմինների օգնության, դիմադրում է փոքրամասնության իրավունքների խախտմանը:
  - 3) շնորհում և փոքրամասնության օրինական և հասարակական վիճակի գնահատում է կատարում, հաշվի չարձևելով 1ք մասում նշված հիմքերի իրազորությունից իրավասությունը:
  - 4) Փոքրամասնության վիճակի ուսումնասիրությունը իրազորում է և իրենց մշակույթի մասին նյութեր տարածում: 6-րդ հոդվածի 1-ին մասում նշված խտրությունից հիմքեր ստուգում է և իրենց պաշտպանելու ձևեր պատրաստում է:
  - 5) Գործողություններ է ձեռնարկում 19-րդ հոդվածում նշված լեզվի պահպանման և զարգացման համար:

22 Հաղված

1. Մարզպետի առաջադրանքները:
  - 1) Փոքրամասնությունների հարցով զբաղվող համապատասխան կառավարական մարմինների համակարգումը մարզի տարածքում:
  - 2) Փոքրամասնության իրավունքների պահպանման, փոքրամասնության ներկայացուցիչներին անօրինականությունից պաշտպանելու և՛ նրանց իրավունքների հարգելու գործողությունների ձեռնարկումը:
  - 3) Փոքրամասնության հարցեր լուծելու համար գործոնություններ ձեռնարկումը:
  - 4) 19-րդ հոդվածում նշված լեզուն օգտագործող անձանց իրավունքները պաշտպանելու համար գործունեությունների ձեռնարկումն է:
2. 1-ին մասում նշված հիմքերի իրագործելու համար, Մարզապետը տարածքային կառավորման օրգանների, հասարակական կազմակերպությունների և՛ հատկապես փոքրամասնության կազմակերպությունների հետ համագործում է մարզի տարացքում 19-րդ հոդվածում նշված լեզվի պահպանման, զարգացման և՛ փոքրամասնությունների հարցով այլ ծրագիրների մասին կարծիք հայտնելով:
3. 1998 թ. Հունիսի 5-ից Մարզում Պետական Կառավարությունի օրենքի 35 հոդվածի ընթացքում (2001 թ. Օրենսդրության Ծրագիր 80 հ. 872 մասը և՛ վերջին փոփոխություններ³): Մարզապետը ազգային և՛ էթնիկական փոքրամասնությունների հարցով անորոշ ժամանակում լիազոր ներկայացուցիչին նշանակելու հնարավորությունն է:

23 Հոդված

---

³ 2001 թ.128 հ. 1407 մասում, 2002 թ. 37 հ. 329 մասում, 41 հ. 365 մասում, 62 հ. 558 մասում, 89 հ. 804 մասում, 200 հ. 1688 մասում 2003 թ. 52 հ. 450 մասում, 137 հ. 1306 մասում, 149 հ. 1436 մասում, 2004 թ. 3 հ. 287 մասում նշված օրենքների միատեսակ տեքստի փոփոխություններ հայտարարել են:

1. Կառավարության եվ ազգային, էթնիկական փոքրամասնությունների միավորված հանձնաժողովի միջև ստեղծվում է կազմակերպություն, որը Մինիստրների Խորհրդի Նախագահի խորհրդատու օրգանը դառնում: Վերջին անվանվում է «Միացյալ Հանձնաժողով»:

2. Միացյալ Հանձնաժողովի առաջադրանքներն են:

1) Փոքրամասնության պահանջների եվ իրավունքների իրագործմանը վերաբերվող կարծիքների ներկայացումը, դրանց իրագործմանը նպատող միջոցների ձևափոխման քննարկումը:

2) Փոքրամասնության մշակույթի ինչպես նաև շրջանային լեզվի զարգացմանը եվ պահպանմանը նվիրված ծրագրերի քննարկումը:

3) Փոքրամասնության հարցերի հետ կապված օրենքների եվ նախագծերի մասին կարծիք ներկայացնելը:

4) Փոքրամասնության մշակույթային նույնության եվ շրջանային լեզվի պահպանման եվ զարգացման համար, պետական բուժօժից ֆինանսական միջոցների քանակի եվ դրանց բաժանման հարցերի մասին կարծիք ներկայացնելը:

5) Փոքրամասնության պատկանող անձանց նկատմամբ խտրականություն ցուցաբերող գործողություններից, նրանց պահպանելու միջոցառումների իրականացումը:

3. Միացյալ հանձնաժողովը իր առաջադրանքները կատարելու համար

1) Համագործակցում է պետական կառավարության մարմինների, տարածքային կառավարության մարմինների եվ հասարակական կազմակերպությունների հետ:

2) Անհրաժեշտության դեպքում կարող են դիմել տարբեր մասնավոր կազմակերպություններին, միություններին, հասարակական տեղեկություններ, կարծիքներ կամ ուրիշ տեղեկություններ ստանալու համար:

3) Իր աշխատանքներին մասնակցելու համար կարող է դիմել տարածքային կառավորության մարմիններին, հասարակական կազմակերպություններին եւ գիտական շրջաններին:

24 հոդված

1. Միացյալ հանձնաժողովի կազմի մեջ են մտնում.

1) Պետական կառավորության մարմինների ներկայացուցիչները

ա) Ազգային, Էթիկական Փոքրամասնությունների եւ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը

բ) Պետական կառավորության համապատասխան Մինիստրը

գ) Մշակույթի եւ Ազգային Ժառանգությունի Պաշտպանության համապատասխան Մինիստրը

դ) Կրթության համապատասխան Մինիստրը

ե) Պետական Ֆինանսների համապատասխան Մինիստրը

զ) Աշխատանքային Գործերի համապատասխան Մինիստրը

է) Արթարադատության համապատասխան Մինիստրը

ը) Ներքին Գործերի համապատասխան Մինիստրը

թ) Սոցիալական Ապահովության համապատասխան Մինիստրը

ժ) Միջազգային Գործերի համապատասխան Մինիստրը

ի) Գլխավոր Վիճակագրական Գրասենյակի Նախագահը

լ) Մարտիրոսության եւ Պայքարի հիշողություն Պաշտպանության Խորհուրդը

խ) Մինիստրների Խորհրդի Գրասենյակի Նախագահը

2) Փոքրամասնությունների ներկայացուցիչները ` ներոհիշյալ քանակով

ա) Բնկառուսական փոքրամասնության նրկու ներկայացուցիչ

- բ) Չնխական փոքրամասնության մեկ ներկայացուցիչ
- գ) Լիտվական փոքրամասնության երկու ներկայացուցիչ
- դ) Գերմանական փոքրամասնության երկու ներկայացուցիչ
- ե) Հայկական փոքրամասնության մեկ ներկայացուցիչ
- զ) Ռուսական փոքրամասնության մեկ ներկայացուցիչ
- է) Սլովական փոքրամասնության մեկ ներկայացուցիչ
- ը) Ուկրաինական փոքրամասնության երկու ներկայացուցիչ
- թ) Հրեական փոքրամասնության մեկ ներկայացուցիչ
- ժ) Կարաիմական փոքրամասնության մեկ ներկայացուցիչ
- ի) Լեմկական փոքրամասնության երկու ներկայացուցիչ
- լ) Գնչական փոքրամասնության երկու ներկայացուցիչ
- խ) Թաթարական փոքրամասնության մեկ ներկայացուցիչ

3) 19 –րդ հոդվածում նշված լեզուն օգտագործող համայնքի երկու ներկայացուցիչ:

4) Միավորված Հանձնաժողովի քարտուղարը, որը ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի ծառայող բաժնի անդամ է:

2. Մինիստրների Խորհրդի Նահագահ կարող է Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի դիմում-Խնդրանքով Միացյալ Հանձնաժողովի անդամներ նշանակել կամ հեռացնել:

3. Մինիստր-Նախագահին 2-րդ մասում նշված դիմում-խնդրանք ներկայացրելու մասին 1-ին մասի 1-ին կետում նշված մարմինների, փոքրամասնության կազմակերպություններին եվ 19-րդ հոդվածում նշված լեզուն օգտագործող համայնքի անդամներին տեղեկացնում է, Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը:

4. 1-ին մասում 1-ին կետում նշված մարմինները 3-րդ մասում նշված ծանուցում ստանալուց հետո 30 օրվա ընթացքում, Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրին ներկայացնում են Միացյալ Հանձնաժողովի թեքնածուների ցուցակը:
5. 2-րդ մասում նշված փոքրամասնությունները եվ 19-րդ հոդվածում նշված լեզուն օգտագործող համայնքի անդամները 3-րդ մասում նշված ծանուցումը ստանալուց հետո 30 օրվա ընթացքում, Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրին ներկայացնում է Միացյալ Հանձնաժողովին մասնակցող թեքնածուներին: Միացյալ Հանձնաժողովի թեքնածուները 19-րդ հոդվածում նշված լեզուն օգտագործող համայնքների եվ փոքրամասնության անդամների ներկայացուցիչներն են: 1-ին հոդվածի 2-րդ կամ 3-րդ կետը նշում է եվ փոքրամասնությանը համապատասխան ներկայացուցիչների քանակը:
6. Եթե 5-րդ մասում նշված ժամանակահատվածում 19-րդ հոդվածում նշված լեզուն օգտագործող համայնքները եվ փոքրամասնությունները իրենց թեքնածուներին չեն ներկայացնում կամ 1-ին մասի 2-րդ կետում փոքրամասնությունների համառ եվ 1-ին մասի 3-րդ կետում համայնքների համար նշված համապատասխան թեքնածուների քանակը տարբեր քանակով թեքնածուներ են ներկայացնում, ապա Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը կառազարկի համայնքների եվ փոքրամասնությունների Միացյալ Հանձնաժողովի իր թեքնածուները: Եթե համապատասխան մինիստրի կողմից ներկայացված թեքնածուները, այդ որոշումը ստանալուց հետո 30 օրվա ընթացքում փոքրամասնությունների եվ համայնքների կողմից բողոքարկում չի ներկայացվում, ապա ենդունվում, որ վերջիններ համաձայն են մինիստրի հետ:
7. 2-րդ մասում նշված դիմումի մեջ Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը որպես Միացյալ Հանձնաժողովի

թեքնածուներ նշանակում է միայն 1-ին մասի 1-ին կետում (6-րդ մասի վերապահություն) նշված մարմինների կողմից ներկայացրած անձանց, 19-րդ մասում նշված լեզուն օգտագործող համայքների եվ փոքրամասնությունների անձանց, ինչպես նաև ընդրում է Միացյալ Նահանգաժողովի քարտուղար:

25 հոդված

1. Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը Միացյալ Նահանգաժողովի անդամինհեռացնելու համար դիմում է Մինիստրների Խորհրդի Նախագահին, ներոհիշյալ դեպքերում:
  - 1) Միացյալ Նահանգաժողովի անդամի կողմից հրաժարական դիմում ստանալու դեպքում:
  - 2) Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրին ուղղած դիմումի համաձայն, որում պարունակվում են Միացյալ Նահանգաժողովի անդամինպաշտոնից զրկելու ապառիչ պատճառաբանություններ: Այս դիմումը ուղարկվում է 19-րդ մասում նշված լեզուն օգտագործող համայքների եվ փոքրամասնությունների համապատասխան մարմինների կողմից:
    - 2) Անդամի կողմից կատարված եվ դատավճիռով ապացուցված կանխամտածված հանցանքի դեպքում:
2. Միավորված Նահանգաժողովի անդամի մահվան դեպքում:
3. Միավորված Նահանգաժողովի անդամություն վերջանալու եվ անդամությունից հանելու դեպքում Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի դիմումի համաձայն Մինիստրների Խորհրդի Նախագահը

Միացյալ Հանձնաժողովի նոր անդամներ է նշանակում: Այս դեպքում ևս օգտագործվում են 24 հոդվածի 2-7-րդ մասերի համապատասխան օրենքները:

26 հոդված

Մինիստրների Խորհրդի որոշմամբ միացյալ Հանձնաժողովի անդամ կարող է դարձալ 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետում չնախատեսված ուրիշ պետական կառավարության մարմինների անձ: Միացյալ Հանձնաժողովի անդամների նշանակելու և՛վ հեռացնելու համար 24-րդ հոդվածի 2-րդ, 3-րդ, 7-րդ և՛վ 25-րդ հոդվածի օրենքների օգտագործում են:

27 հոդված

1. Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների և՛վ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի և՛վ 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ և՛վ 3-րդ կետում նշված Միացյալ Հանձնաժողովի անդամների կողմից ընտրած 19-րդ մասում նշված լեզուն օգտագործոց համայքների և՛վ փոքրամասնությունների ներկայացուցիչ, կարող են լինել Միացյալ Հանձնաժողովի նախագահի օգնականներ:
2. Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների և՛վ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի խնդրանքով, Մինիստրների Խորհրդի Նախագահը կարող է հեռացնել կամ նշանակել Միացյալ Հանձնաժողովի նախագահի օգնականներ:

28 հոդված

1. Միացյալ Հանձնաժողովի նիստերը տևող են ունենում առնվազն 6 ամիսը մեկ:

2. Նկատները հրավիրվում են Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եւ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի եւ ազգային, էթնիկական փոքրամասնությունների ներկայացուցիչ հանդիսացող Միացյալ Հանձնաժողովի Նախագահի կողմից կամ 19-րդ մասում նշված լեզուն օգտագործող համայքների եւ փոքրամասնությունների ներկայացուցիչ հանդիսացող Միացյալ Հանձնաժողովի նախահագի օգնական դիմումի համաձայն:
3. 19-րդ մասում նշված լեզուն օգտագործող համայքների եւ փոքրամասնությունների համատեղ տնտեսկետի մշակման համար, համայնքների եւ փոքրամասնությունների ներկայացուցիչ հանդիսացող նախագահի օգնականը հատուկ նիստ է հրավիրում, որին մասնակցում են միայն 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ եւ 3-րդ կետում նշված Միացյալ Հանձնաժողովի անդամները: Նիստի որոշումները, մասին մյուս անդամները տեղեկացվում են հախագահի օգնականի միջոցով:
4. Պետական կառավարության հետ համատեղ տնտեսկետի մշակման համար համայնքների, փոքրամասնությունների եւ Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եւ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի ներկայացուցիչ հանդիսացող նախագահի օգնական նիստը է հրավիրում; որին մասնակցում են միայն 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետում նշված Միացյալ Հանձնաժողովի անդամները: Նկատի որոշումները, նախագահի օգնականի միջոցով , փոխանցվում են հանձնաժողովի մնացած անդամներին:
5. 3-րդ եւ 4-րդ մասում նշված տնտեսկետներ եւ 23-րդ հոդվածի 2-րդ մասում նշված կարծիքները փոխանցվում են Մինիստրների Խորհրդին եւ Մինիստրների Խորհրդի Նախագահին:
6. Միացյալ Հանձնաժողովի աշխատանքի կանոնադրությունը սահմանում է Մինիստրների Խորհրդի Նախագահը:

29 հոդված

1. Միացյալ Հանձնաժողովի անդամները իրենց անդամության համար դրամական վճար չեն ստանում:
2. 19-րդ մասում նշված լեզուն օգտագործող համայնքների եվ փոքրամասնությունների կազմակերպության ներկայացուցիչներին , միացյալ Հանձնաժողովի գործունեությանը մասնակցելու ընթացքում վարձված բնակարանի ծախսերը եվ ճանապարհածախսերը ամբողջությամբ վերահատուցվում են «Աշխատանքային Կանոնադրության» 77-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն:

30 հոդված

1. Միացյալ Հանձնաժողովի կազմակերպական եվ տեխնիկական սպասարկումը ապահովում է Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրին սպասարկող գրասենյակը:
2. Միացյալ Հանձնաժողովի աշխատանքի ծախսերներն իրագործվում են Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի տրամադրության տակ գտնվող պետական բույլնից:

31 հոդված

1. Պետական կառավարության մարմինները, տարածքային կառավարության մարմինները, 19-րդ հոդվածում նշված լեզուն օգտագործող համայնքների եվ փոքրամասնությունների կազմակերպությունները պարտավոր են Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրին տեղեկացնել 19-րդ մասում

նշված լեզուն օգտագործող համայքների եվ փոքրամասնությունների վիճակի, լեզվի պահպանման, զարգացման եվ փոքրամասնությունների համար բարենպաստ պայմաններ ստեղծելու համար նախաձեռնված բոլոր գործողությունների ու դրանց առաջընթացի մասին:

2. Միացյալ Հանձնաժողովը պարտավորված է իր կարծիքը հայտնել 1-ին մասում նշված տեղեկությունների մասին:
3. Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը 1-ին մասում նշված տեղեկությունների համաձայն, նրկու տարվա ընթացքում առնվազն մեկ անգամ, Լեհաստանի Հանրապետության տարածքում փոքրամասնությունի վիճակի մասին զեկուցում է պատրաստում: Այդ զեկուցման մասին իր կարծիքը պարտադիր կերպով հայտնում է նաև Միացյալ Հանձնաժողովը:
4. 3-րդ մասում նշված կարծիքը պարունակող զեկուցումը Մինիստրերի Գրասենյակին փոխանցնելուց եվ հաստատելուց հետո, Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրի կողմից հայտարարում է ինտերնետով:

32 Հոդված

Պետական եվ տարածքային կառավարության մարմինները եվ մյուս կազմակերպությունները, որոնք զբաղվում են ազգային եվ էթնիկական փոքրամասնության մշակույթային եվ 19-րդ հոդվածում նշված լեզվի զաչգացման եվ պահպանման հարցերով, պարտավոր է տվյալ մարզի մարզպետին ներկայացնել իրենց գործունեության արդյունքներն ու նապատակները, ինչպես նաև դրանց իրականացման համար նախատեսված ծախսերի ծրագրերը: Դրանք ուսումնասիրելուց հետո մարզպետը իր կարծիքն է հայտնում:

6-րդ Գլուխ

Ներկայումս արտավորեցնող օրենքների փոփոխություններ, ժամանակավոր եվ վերջնական օրենքները

33 հոդված

Հերքված է:

34 հոդված

Կրթության համակարգի մասին 1991 թ. Սեպտեմբերի 7-ին ընդունված օրենքում (2004 թ. – ից Օրենսդրության Ծրագրի 256 հ. 2572 մասը, 273 հ. 2703 մասը, 281 հ. 2781 մասը) 13-րդ հոդվածում ավելացել են 6-րդ եվ 7-րդ մասը:

« 6. Կրթության Նախարարը, օրենսդրության 1-ին կետում նախատեսված ուսումնական հաստատություններում դասավանդող ուսուցիչների կրթման, այդ հաստատությունները համապատասխան դասագրքերում եվ դիդակտիկ նյութերով ապահովելու համար պետք է համապատասխան գործողությունների փնտնարքի:»

« 7. Կրթության համապատասխան մինիստրը համապատասխան գործողություններ է ձեռնարկում էթնիկական, ազգային փոքրամասնությունների եվ շրջանային լեզուն օգտագործող համայքների պատմության, մշակույթի, լեզվի եվ կրոնական ավանդությունների պահպանման եվ զարգացման համար:

35 հոդված

1992 թ. Դեկտեմբերի 29-ից Ռադիոյին եւ հեռուստատեսության վերաբերյալ օրենքում (2004 թ. Օրենսդրության Ծրագիր 253 հ. 2531 մասը) ներդրվող փոփոխություններ են կատարվել:

1) 21 հոդվածում

ա) 1ա մասում ավելացել է 8ա մասը:

«8ա Ազգային, էթնիկական փոքրամասնությունների լեզուներով կամ շրջանային լեզվով նորություններ ներկայացնելիս նկատի ունենալով ազգային, էթնիկական փոքրամասնությունների եւ շրջանային լեզվի օգտագործման անհրաժեշտությունը:

բ) 2-րդ մասում 9-րդ կետը վերացված է

2) 30 հոդվածում ավելացված է 4ա կետը:

« 4ա Տրված լեզվով ծրագրային խորհուրդներ կազմակերպելիս, անհրաժեշտ է հաշվի առնել ազգային եւ էթնիկական փոքրամասնությունների կազմակերպությունների կողմից առաջարկված թեքնածությունները:»

36 հոդված

1997 թ. Մեպտեմբերի 4-ից պետական կառավարման բաժինների օրենքում (2003 թ. Օրենսդրության Ծրագիր 159 հ. 1548 մասը⁴) կատարվել են ներդրվող փոփոխությունները:

1) 5-րդ հոդվածում 25-րդ մասը հնչում է:

« 25) Ազգային, էթնիկական փոքրամասնություններ, կրոններ»

2) 30 հոդվածը ընթերցվում է:

---

⁴ 2003 թ. Օրենսդրության Ծրագիր 162 հ. 1568 մասը, 190 հ.1864 մասը, 2004 թ. 19 հ.177 մասը, 69 հ. 624 մասը, 91 հ.873 մասը, 96 հ. 624 մասը, 91 հ. 873 մասը, 96 հ.959 մասը, 116 հ.1206 մասը, 238 հ. 2390 մասը, 240 հ. 2408 մասը, 273 հ. 2702 մասում նշված օրենքների միատեսակ տեքստի փոփոխություններ հայտարարել են:

« 30 Ազգային, Էթնիկական Փոքրամասնությունների և Կրոնների բաժինը կատարում է ներոհիշյալ առաջադրանքները:»

- 1) Կաթոլիկական Եկեղեցու և Բողոքականության Կրոնական ընկերությունների և պետության հարաբերությունների ապահովումը:
- 2) Ազգային, էթնիկական փոքրամասնությունների մշակույթային նույնության պահպանումը, զարգացումը և շրջանային լեզվի պահպանման, զարգացման հետ կապված խնդիրները:»

37 Հոդված

1999 թ. Հոկտեմբերի 7-ից լեհերեն լեզվի վերաբերվող օրենքում (Օրենսդրության Ծրագրի 90 հ. 999 մասը վերջին փոփոխությունների հետ⁵) ավելացվել է 2-րդ հոդվածի 2-րդ մասը:

«2) Ազգային և էթնիկական փոքրամասնությունների և շրջանային լեզուն օգտագործող համայքների իրավունքներ:»

38 Հոդված

2003 թ. Օգոստոսի 29-ից քաղաքների և փիզյոգրաֆիկական կառուցների անվանումներին վերաբերվող օրենքի (Օրենսդրության Ծրագիր 166 հ. 1612 մասը) 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետից կետը ավելացվել է 6-րդ կետը:

«6) 2005 թ. Հունվարի 6-ից ազգային, էթնիկական փոքրամասնությունների և շրջանային լեզվին վերաբերվող օրենքի (Օրենսդրության Ծրագիր 17 հ.141 մասը) 23-

---

⁵ 2000 թ. Օրենսդրության Ծրագիր 29 հ. 358 մասը, 2002 թ. 144 հ. 1204 մասը, 2003 թ. 73 հ. 661 մասը, 2004 թ. 92 հ. 878 մասում նշված օրենքների միատեսակ տեքստի փոփոխություններ հայտարարել են

րդ հողվածի համաձայն, ստեղծվել է պետական եվ ազգային, էթնիկական փոքրամասնությունների Միավորված Հանձնաժողովի քարտուղարի պաշտոն:»

39 հոդված

Ազգային, էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրը 24-րդ հողվածի 1-ին մասի 1-ին կետում նշված մարմիններին եվ 19-րդ մասում նշված լեզուն օգտագործող համայքների եվ փոքրամասնությունների կազմակերպություններին, 24-րդ հողվածի 2-րդ մասի համաձայն Մինիստրների Խորհրդի Նախագահին դիմում գրելու մասին պետք է հայտնի համապատասխան մինիստրներին, այդ դիմումը գրելուց հետո 60 օրվա ընթացքում:

40 հոդված

Այն դեպքերում, որոնք վերաբերվում են Լեհաստանի Հանրապետության կողմից պայմանագրերը, օգտագործվում են այդ պայմանագրերում ընդունված որոշումները:

41 հոդված

Մշակույթի եվ Ազգային Ժառանգության Պաշտպանության Մինիստրին ծառայող բաժնի աշխատակցները, որոնք մինչև նոր օրենքի հայտարարելը իրագործում էին ազգային, էթնիկական փոքրամասնությունների իրավունքներին նպաստող գործունեություններ՝ օրենքի հայտարարությունից հետո դառնում են Ազգային, էթնիկական Փոքրամասնությունների եվ Կրոնական Գործերի համապատասխան

Մինիստրության աշխատողներ՝ աշխատանքի օրենսգրքի 23-րդ հոդվածի համաձայն:

42 հոդված

1. Մշակույթի եւ Ազգային ժառանգությունի Պաշտպանության Մինիստրին ծառայող բաժնի գույքը, որը մինչեւ օրենքի հայտարարելը պահպանման ազգային, էթնիկական փոքրամասնությունների իրավունքների գործոնությունները իրականացնող բաժնին էր պատկանում, օրենքի հայտարարությունից հետո դառնում են Ազգային, էթնիկական Փոքրամասնությունների եւ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրության սեփականությունը:
2. Ազգային, էթնիկական փոքրամասնությունների իրավունքների գործոնություններ իրագործելու համար եւ շրջանային լեզվով մամուլ հրատարակելու համար Մշակույթի եւ Ազգային ժառանգության Պաշտպանության բուդժեն, 24 մասի ֆինանսական միջոցներին վերաբերվող օրենքի հայտարարելուց հետո Ազգային, էթնիկական Փոքրամասնությունների եւ Կրոնական Գործերի համապատասխան Մինիստրության բուդժեի 43 ,մասն է դառնում:

43 հոդված

Այս օրենքի ուժի մեջ կմտնի հայտարարելուց 3 ամիս հետո, բացառությամբ 36, 39, 41, 42 հոդվածներից որոնք ուժի մեջ են անմիջապես հայտարարելուց հետո:

Repertorium nr 06/06
Ja Karolina Vardanyan
Tłumacz języka ormiańskiego w Warszawie
stwierdzam zgodność tłumaczenia z przedłożonym mi dokumentem
w języku polskim
Warszawa, dnia 20.04.2006-06

Ես, Կարոլինա Վարդանյան
Վարչավարչում հայերեն լեզվի թարգմանիչը
ինձ ներկայացրած լեհական նախօրինական
փաստաթուղթի նվ թարգմանությունի
համապատասխանություն նմ հաստատում
Վարչավա 20.04.2006

Pobrano opłatę za tłumaczenie według stawek określonych przez Ministra Sprawiedliwości w ustawie o zawodzie tłumacza z dnia 25.11.04 r.z późniejszymi zmianami